

om en udtalelse til brug for besvarelsen af spørgsmål nr. 6 fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om naturbeskyttelse, lov om vandløb og lov om planlægning (L 55/L 56 - bilag 18).

Spørgsmålet har følgende ordlyd:

»Kan Justitsministeriets lovkontor udelukke, at det er et ekspropriativt indgreb, der i medfør af Grundlovens § 73 alene kan gennemføres ved lov og mod fuld erstatning, (at) såfremt bemyndigelsen i L 55, § 1, nr. 3, udmøntes på en sådan måde, at eksisterende lovlige bedrifter ikke kan fortsætte i overensstemmelse med allerede givne godkendelser m.v., eksempelvis ved at jordkøb eller besætnings[re]duktion bliver nødvendig?«

I det følgende redegøres nærmere for dette spørgsmål. Indledningsvis beskrives den gældende retstilstand (pkt. 2). Dernæst beskrives lovforslaget (pkt. 3), hvorefter der redegøres for grundlovens § 73 (pkt. 4). Justitsministeriets vurdering fremgår af pkt. 5.

2. Den gældende retstilstand

2.1. Indholdet af reglerne

De gældende harmonikrav er fastsat i bekendtgørelse nr. 1159 af 19. december 1994 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. som ændret ved bekendtgørelse nr. 906 af 14. oktober 1996.

Harmonikravet angiver en norm for, hvor meget husdyrgødning der må udbringes pr. ha pr. år i gennemsnit for hele landbrugsejendommen. Denne norm beregnes i dyreenheder (DE).

Det fremgår af bekendtgørelsens § 28, stk. 1, at der inden for en landbrugsejendom, der drives som svinebrug, og på brug uden husdyrproduktion, højst må udbringes husdyrgødning fra 1,7 DE pr. ha pr. år.

Inden for en landbrugsejendom, der drives som kvægbrug, må der indtil den 19. december 1999 højst udbringes husdyrgødning fra 2,3 DE pr. ha pr. år. Fra den 19. december 1999 til den 19. december 2003 må der højst udbringes husdyrgødning fra 2,1 DE og fra 19. december 2003 1,7 DE, jf. bekendtgørelsens § 28, stk. 2.

Hvis kvægbrugene dyrker bestemte typer afgrøder, der i særlig grad er i stand til at optage gødningens næringsstoffer, kan de ovennævnte

harmonikrav fraviges, jf. bekendtgørelsens § 28, stk. 3, der har følgende ordlyd:

»Inden for en landbrugsejendom, der drives som kvægbrug, må der fra den 19. december 1999 højst udbringes husdyrgødning fra 2,3 dyreenheder pr. ha pr. år, hvis over 70 pct. af arealet til rådighed for udbringning udgøres af roer, græs eller græsefterafgrøder. Fra den 19. december 2003 må der højst udbringes husdyrgødning fra 2,1 dyreenheder pr. ha pr. år, hvis over 60 pct. og op til 70 pct. af arealet til rådighed for udbringning udgøres af roer, græs eller græsefterafgrøder; hvis over 50 pct. og op til 60 pct. af arealet udgøres af de nævnte afgrøder, må der højst udbringes husdyrgødning fra 1,9 dyreenheder pr. ha pr. år.«

Inden for andre husdyrbrug må der indtil den 19. december 2003 højst udbringes husdyrgødning fra 2,0 DE pr. ha pr. år. Fra den 19. december 2003 må der højst udbringes husdyrgødning fra 1,7 DE, jf. bekendtgørelsens § 28, stk. 4.

En dyreenhed er en beregningsenhed, der modsvarer en malkeko af stor race uden opdræt, jf. bekendtgørelsens § 2, nr. 11. I et bilag til bekendtgørelsen er der en tabel for omregning af andre husdyr til dyreenheder.

Ved beregning af den mængde kvælstof for en dyreenhed, der må udbringes pr. ha pr. år, tages udgangspunkt i et normtal for det pågældende dyr. Dette normtal ganges med antallet af dyr pr. dyreenhed, således som dette er fastsat i bilaget til bekendtgørelsen. Normtallet for en malkeko er ca. 115 kg. Harmonikravet ifølge bekendtgørelsen er 2,3 dyreenheder, jf. ovenfor. Den mængde kvælstof fra malkekøer, der må tilføres markerne, er derfor 265 kg pr. ha pr. år (115 x 2,3).

Normtallet for et slagtesvin er 2,7 kg. Efter bilaget til bekendtgørelsen svarer en dyreenhed til 30 slagtesvin. Den samlede mængde kvælstof pr. dyreenhed er således for svin 81 kg. Harmonikravet for svinebrug er 1,7, jf. ovenfor. Den mængde kvælstof fra slagtesvin, der må tilføres markerne, er ca. 138 kg pr. ha pr. år (81 x 1,7).

Den mængde kvælstof fra sohold, der må tilføres markerne, er ca. 156 kg pr. ha pr. år.

Med hensyn til andre husdyrbrug er intervallet ca. 160-215 kg kvælstof pr. ha pr. år.

Fra den 19. december 1999 ændres opgørelsen af DE, således at en dyreenhed modsvarer 100